

SLOVENSKI NAROD.

Izšla vsak dan popoldne izvenredno nedelje in praznike.
 Prostor: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, notice, poslane, preklici, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 50 K. Zenske ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust. Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflcova ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 314.

„Slov. Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:		V inozemstvu:	
celoletno naprej plačan	K 300—	celoletno	K 420—
polletno	150—	polletno	210—
3 mesečno	75—	3 mesečno	105—
1	25—	1	35—

Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici. Na samo pismeni naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflcova ulica št. 5, I. nadstropje.

Telefon št. 31.

Dopise sprejema se podpisane in zadostno frankovane. Rokopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 120 K

Poštnina plačana v gotovini.

Quo vadis, Europa?

Čim več mirovnih sklepov, tem več nemira, čim več pravih konferenc, tem več razporov. Počel je svetovne liste, pa čitaš napise: Francoski konflikt z Ameriko. — Boljševiki proti Romuniji. — Voja napetost med Anglijo in Ameriko. — Revolucija v Indiji. — Revolucija na Irskem in Anglijskem. — Polom Avstrije. — Propad Nemčije itd. Svet se trese v neprestani, naraščajoči in padajoči, a vedno opasniji vročici. Krize na vseh straneh, nikjer stalnosti, nikjer miru in doslednega razvoja k redu in zadovoljstvu.

Grozna kriza uničuje Rusijo, a hujša kriza grozi Angliji. Število brezposelnih narašča od dne do dne in se bliža že dvema milijonoma. Angliška vlada se pripravlja na nečuvne žrtve: brezposelnikom se nakažejo zvišane podpore in se začne izvrševati javna dela. Vrh tega hoče Velika Britanija posredovati za velika posojila tistim deželam, ki jim neugodna valuta onemogoča vsakršni nakup. Zakaj britanska skladišča pokajo zaradi prenapolnjenosti, industrijskega blaga je ogromno, a nihče ga ne kupi. Vsak dan se zapirajo nove tovarne in nove veletrgovine, vsak dan se ugaša več peči, se ustavlja več strojev, se meče na cesto več delavcev in namuščenecv ter peha več in več rodbin v glad in obup.

Nemčija bilje boj na življenje in smrt. Ako bi hotela in mogla plačati ogromno vojno odškodnino z denarjem, mora takoj bankrotirati. S tem bi bila najhujše zadeta ameriška in angleška dobavitelja, ker bi izgubila največjega odjemalca. Če bi se Nemčiji dovolilo plačati vojno škodo v blagu, pa so uničene angleška, ameriška in francoska industrija, ki imajo blaga že itak preveč. Nobena država ne more obogatiti iz bede druge države, in prevelika produktivnost je prav tako nesreča, kakor premajhna.

Anglija stoji zaradi svojih preveč natlačenihih magazinov prav tako na robu, kakor stoji Rusija na robu zaradi svojih docela praznih magazinov. Ruski komunistovski evangeli prioblija vedno več pristašev v Angliji, na Irskem in v Indiji. Vsa država se stresa v revolucionarnih krčih. A če izbruhne v Britaniji res revolucija, bodo njene posledice za ves svet katastrofa, kakršne človeštvo še ni doživelo. Draginja in glad bi postala tako grozna, kot si ga doslej ni predstavljati nismo mogli.

Res je, da sta beda in draginja v Rusiji strašna; toda tam je število kmetstva v ogromni, neprimerni večini nad meščanstvom. Deset ruskih kmetov prihaja na enega meščana, zato je prehrana vsaj za silo omogočena. Mesta pač izmirajo ali se praznijo, Petrograd in Moskva sta le še dva gigantska okostnjaka, trda nepregledna ruska zemlja rodi bogato in lahko preživi še trikrat toliko ljudi ki bi delali. V Angliji pa je razmerje prav obratno: prebivalstvo mest je neprimerno številneje od dežele, in delavstvo, ki ne živi v mestih, se tudi na kmetih bavi in mora baviti z obrtjo. Toda železa, premoga in strojev ter industrijskih izdelkov ni možno jesti. Kmetje, stlačeni le na ozke proge plodne zemlje, porabijo povečini vse pridelke za lastno prehrano. Za mesta ne preostaja niti približno dovolj. A če tovarne in veleindustrije ne morejo prodajati, če morajo z delom prenehati, če zapadajo najvztrajnejši delavci siloma v brezdelje, grozi glad, ki lahko izzove revolucijo, ki bo v svojih posledicah še daleč usodnejša za svet, kakor je bila ruska.

Saj ima Britanija velikanske višave v svojih kolonijah: Kanada, Avstralija, Indija in angleška Afrika z Egiptom bi ji lahko dajale živin in tudi zasluzka, da bi bila vsakršna kriza nemogoča. Tako se zdi. A resnica je tužna. Vzlic vsej iznajdlivosti Angležev se izvoz in uvoz doslej ni dal organizirati. Dokler se ne reši vprašanje brezposelstva, Anglija ne najde miru in reda.

Ista nevarnost ogroža Belgijo, Nemčijo, Italijo, Ameriko in Švicarsko. Od povsod prihajajo vesti, da se tovarne zapirajo, da je blaga preveč, kupcev premalo in delavcev je na cesti čim dalje več. Celo v Franciji raste nemir, ker so mesta prenapolnjena in raste draginja stalno, z njo pa nezadovoljnost med delavci in nižjimi ter srednjimi sloji.

Francija in Anglija grozita Nemčiji z vojno silo na suhem in na morju, z okupacijo in raznimi represalijami, Amerika pa se jima upira. Za nemški kabel se prepirata Japonska in Amerika, zanj pa se prepira Amerika tudi z Anglijo, ki sta si zaradi bojnih ladij odkrito sovražni. K temu se je zdaj pridružil še spor Anglije in Amerike zaradi petrolejskih vrelcev. Torej cela vrsta prepornih točk, ki delajo skrb vodilnim močjem svetovne politike. Amerikanski senator Borah je dejal pretekli te-

den v Washingtonu, da »pride prav lahko do vojne med največjima velevladstvi! Isto bolazen je izrekel angleški poslanik Auckland Geddes, ter se o možnosti vojne z Anglijo v Ameriki baje že odkrito govori... Napetost med Japonsko in Ameriko na eni strani, a revolucionarno gibanje Indov in Mohamedanov proti Angliji na drugi strani, spletakarjenje boljševikov proti Poljski, Romunski in Ogrski, Francozi v zvezi z

malo antanto, turško-ruski zapletki v Mali Aziji, falitnost Avstrije in ošabna upornost Nemčije tvorijo verigo opasnih političnih napetosti okoli vsega sveta. Toda vozle je v Osrednji Evropi. Tu se mora vozle razkleniti, sicer se mora človeštvo pripraviti, da se napoti na Golgato še drugič. A tudi zdaj, ker potem ostane na svetu pač le še — grobnica, a brez križa. Postaviti ga namreč ne bo mogel nihče več.

Univ. prof. dr. Metod Dolenc:

Odgovornost za fisk, dolžnosni izuodi, fiskovna sodišča.

II.

Ravno tako, kakor je Markovičev načrt brez dvoma namenoma izpustil določila, o katerih je bil doslej govor, menda da bi ustavo razbremenil nekaterih kočljivih vprašanj, ravno tako se tudi ni dotaknil vprašanja o pristojnosti za tiskovne delikte. Seveda mislimo pri tem le na vsebinske tiskovne delikte in ne na tiskovne policijske delikte. To, rekel bi, kunktatorsko stališče pa vendar ni priporočljivo. So vprašanja, katerih prava rešitev nam mora lebdeti pred očmi, pa naj imamo še tako zaupanje v politično zrelost bodočih zakonodajnih faktorjev. Mi moramo položiti v ustavi temelj za zdrav politični razvoj, ki bo onemogočal a priori vsako vplivanje kamarije na pravosodje v političnih stvarih, ako bi se kdaj v žalostnih časih etablirala! V tem pogledu moramo biti na vso moč oprezní pravni politiki! Vsak poskus, da bi se moglo kdaj soditi zoper ljudstvo, odklanjamo z vso odločnostjo. Tisk na politika sta faktorja, ki drug brez drugega ne moreta živeti. Če velja sploh za kaj, da rabimo garancije za neokrnjeno, neustrašeno pravično sodstvo z udeležbo lajkov, ki so popolnoma neodvisni od vlade, onda velja to za politične delikte, ki so storjeni s tiskom. Tu se mora pokazati, kaj misli politično dorastlo ljudstvo po svojih reprezentantih v sodni dvorani. Ali naj prepustimo rešitev tega političnega vprašanja par excellence — splošni zakonodajni ali naj poskrbimo, da se že v ustavi izreče: udeležbo lajkov smatramo za fundament parlamentarne države? Kramerjev načrt se izraža nekoliko neiskreno. Če pravi, institut porote se obdrži: kajti ni povedano, kakšna porota naj se obdrži, ali srbska, ki ni porota, ampak čudna večja, ali slovensko-hrvatska? Smodla-

ka strelja preko cilja, on daje poroti obseg, ki je pri nas nezvedljiv. Protič pove jasno in določno: Porota, to je en državni in 12 ljudskih sodnikov, naj sodi o tiskovnih deliktih. Ustavna komisija, v kateri je bil i Lazar Markovič, pa Markovičev zadnji načrt se temu vprašanju — kratkomočno izogneta. Zamolčujeta ga, a ga s tem ne spravi s sveta.

Zanimiva remedura iz žurnalističnega miljea naj se tu omeni, da bomo vpogledali malo tudi v naše žurnalistično poslovanje. »Agramer Tagblatt« je prinesel 6. februarja l. 1921 notico, da se je v demokratičnem klubu dne 4. februarja l. 1921 sklenilo o tiskovnih pregreških (sic), da ne smejo soditi porotna sodišča, in sicer zato ne, ker je položaj tiska vzvišen nad položajem porote. Ampak isti dan stoji v »Sl. Narodu« notica dopisnika »Rit« svobodi, ki pravi, za tiskovne delikte (sic) se določajo porotna sodišča. Ne vem, kateri dopisnik je prav slišal, ampak to vem, da bi se čudno podal boj demokratov zoper poroto kot tako. I češkoslovaška ustava ima institut porote, § 95: o pristojnosti in poslovanju porotnih sodišč se izdajo posebni zakoni. Tudi nemško - avstrijska ustava z dne 1. oktobra 1920, št. 450 drž. l. je v čl. 91. izrecno ustanovila, da pri težkih hudodelstvih, katera določa zakon, in pri političnih hudodelstvih ter pregreških odločajo porotniki o krivdi, glede drugih kaznivih dejanj, kjer gre kaznen preko zakonito določene meje, pa skabin (Schöffen).

Mislím, da smemo z vso pravico zahtevati, naj se ustava jasno izrazi, da bo ustavno zajamčena udeležba ljudskih sodnikov pri pravosodju in to osebno za politične delikte, ki so povzročeni po tisku kot reprezentantu javnega mišljenja. Od doslejšnjih načrtov, ki so se s tem

vprašanjem izrecno pečali, bi se mi zdel Protičev najbolj primeren, ako ne bi bil presplošen. Sam namreč nazora, da je izraz »krivice, štampovne učinjene«, preširok in zato nepravilen. Kakor popiram z vso odločnostjo zahtevo, da naj sodi o političnih deliktih vedno sodišče ob udeležbi lajkov kot sodnikov o krivdi po prosti vesti brez navedbe razlogov, tako pa bi tudi na noben način ne hotel pripustiti, da bi bile osebne žalitve, povzročene s tiskom, predmet obtožeb in razprav pred poroto. Politika je izgubila svoj pravi cilj, če se poslužuje nizkotnega obrekovanja v zgolj osebni boju. Do ogabnosti priskutno polivanje z govnico nima z bistvom politike nič posla. Taki boji niso več stvarni politični boji; klevetanje in natolcevanje oseb, pa naj si bodo politiki, ne sme spadati med politične tiskovne delikte. Za to bi ves kompleks zasebnih žalitev oseb potom tiska povzročeni in izročili preokorno poslušalci in osebnemu razlogovanju preveč dostopnim ljudskim sodnikom, ampak prepustil bi tako razsojo posebnim tiskovnim senatom dveh učenihi sodnikov in pa enega zastopnika časniškarskih udruženj. Inače sem nasprotnik večnikov (skabinov), ali v tem pogledu pa rad priznam izjemo, ker priplisujem žurnalistom tudi zmožnost pravilne utemeljitve razsodilnega izreka.

Vendar nikakor ne lastim svojemu nazoru prepričevalne sile. Možno je vprašanje drugače rešiti, n. pr. najenostavneje tako, da tiskovne žalitve na čisti, provzročene s tiskom, niso pregreški ampak prestopki... torej padejo v pristojnost okrajnih sodišč. Pa tu mi sploh ni, da bi to vprašanje dokončno rešil, tu mi gre le za to, da pokažem, kako nujna je zahteva, da se ustavi da pečat, ki jamči za udeležbo lajkov sodnikov pri pravosodju o političnih deliktih. Za to bi priporočal, da se tam, kjer govori ustava o pravosodstvu, vsprejme določilo: Ljudstvo naj sodeluje pri kazenskem pravosodstvu glede političnih in drugih z zelo težkimi kaznivimi groženih kaznivih dejanj, kakor bo to določal zakon, po ljudskih sodnikih, ki odločajo o krivdi obtožencev brez navedbe utemeljitve.

S tem mislim bi bilo zadeto bistvo vprašanja, kolikor je to potrebno za ustavo, bodoči zakonodajalec pa prepuščamo opredeliti pojem političnih deliktov tudi v pogledu na tiskovne žalitve na čisti.

Aleksander Dumas, sin: 27

Kiparjeva pravda.

Roman.

(Dalje.)

Kakor hitro je postal Serge polnoleten in je mogel razpolagati s svojim pramoženjem, je hitel v Varšavo in je polzvedoval po svoji stari ljubici. Ko je zvedel, da se je Iza omožila, je bridko očital komtesi, zakaj ni dalje časa čakala. Komtesa je vi-del, da je napravila »napako«, a poizkušala je popraviti jo. Prilika, da dobi več, nego jej moreš dati ti, je bila preveč ugodna. Takrat je večkrat pisarila iz poljska pisma, ki jih ti nisi čital, ker jih nisi razumel. Tako je pred tvojimi očmi delala spletke, ki si jih danes zasledil in ki so iz-zvale smrt tvoje uboge matere. Komtesa si je najela v Parizu stanovanje in je aranžirala prve sestanke, dokler si ni Serge, ki mu je bilo to neprijetno, najel stanovanja, ki ga je dragoceno opremil. »Povrnitev grofovskih posestev« je bil Sergev denar, »nakit sestrin« je daroval Serge, anonimno pismo, ki si pravil o njem, je bilo delo komtese, da te tembolj premoti.

Vse te podrobnosti sem znal iz-vabiti iz Serge. Ostale imam od vsa-ka, ki jih je zvedel od svojega prijatelja v poslanstvu.

Da bi ti povedal imena ostalih čestilcev tvoje žene, je nepotrebno. Zaničujejo jo prav tako, kakor ti sam. Žrtve si tega bitja, posamezne osebe tu ne igrajo vloge. Ako ni bil ta, je bil pa drugi. In več, zakaj je odšla Iza tako mirno? Hotela je samo v tvojih očeh svojo krivdo ublažiti, da bi imela zopet korist od tega. Ako je žena kriva, navadno najprej tati: toda sedaj Iza ne mara sprejemati več milosti od tebe. Zapodil si jo zaradi Serge, in sedaj gre k njemu — milijonarju. Ali razumeš sedaj? To je propalost in prostitucija, toda bogato razkošje, ki ga jej ti nisi mogel nuditi. Ampak prav tu jo zgrabim in kaznujem. Namesto da bi bil pozval Serge na dvoboj ter stavljal življenje vaju obeh v nevarnost, sem mu raje odprl oči, kakšne vrste ženska je to. Dal se mu besedo, da se vse poravna, ako mi priseže, da jo zavrže. Razlagal sem mu, kako smešno bi bilo dvobojevati se za tako žensko in sem ga opozarjal, da bi se mu gotovo pozneje oglasila vest, če bi ubil tebe! Prisegel je in kot gentleman ostane

možbeseda. Tvoja sladka žena bo torej morala posled živeti s svojo »babuško«, ker jej odtegne Serge vse prispevke. Njenih par dragotin bo de odromalo kmalu v zastavilnico, in potem zanadeta kmalu revščini, sramoti in obupu. zasluženi kazni teh razuzdanihi žensk.

»No, in kaj se zgodi z menoj?«

»Svojega otroka zaupaš moji se-stri, ki ga bo de vzgajala s svojimi lastnimi otroki, dokler ti ne bo mogel biti v tolažbo. Ti na pojdeš v Rim ali Florenco in si poiščeš novih podbud in novega veselja v umetnosti, kakor se spodobi pravemu umetniku. Spre-mim te, da te kje ne premaga bolest in si ne poženeš krogle skozi glavo. In — ako potrebuješ žene, napravi kakor jaz, in kupi si jo za ceno, ki je je vredna. Ko boš ozdravljen — in to se gotovo zgodi — pa se vrni in živi z nami, ki te imamo radi. Ali si zadovoljen?«

»Od vsega srca!«

»Danes ločiraš pri meni: huda noč bo, ampak saj bom pri tebi. Jutri zjutraj odpotujeva v Rim. Florenco ali Benetke, ki so najlepše v septembru! In tam pozabiva vse. Pojdi, da se pripraviva!«

XXIV.

Noč sem prebil pri Konstantinu na zofi. Zjutraj sem odprl oči, kakor da sem se zbudil iz navadnega sna; poizkušal sem celo dalje spati. Mahoma sem se domislil istine.

»Ah, včeraj sem bil norec!«

In ne oziraje se na zgodnje jutro, sem tekkel v Rue de Penthievre. Kmalu so mi pokazali hišo, kjer je stanoval bogati in odlični Rus, ki sem hotel z njim urediti svojo zadevo.

Bila je osem ura, ko sem vstopil v hišo. Komorni sluga ni maral zbuditi gospoda, toda nisem odnehal, dokler me ni peljal v višnjevo sobo, bila je polna cvetlic in se je zdelo kakor damski budoir. Prvo, kar so pri mojem vstopu zaznale moje oči, je bila izlana soha, ki sem jo izvršil v njenem štirinajstem letu. Meni je rekla, da jo ima sestra. Vzel sem iz kamina žezel in sem razbil soho na tisoč koscev.

Prisel je Serge in je videl moj čudni napad. Moral me je pač poznati, kajti ne da bi rekel besedico, je obstal na pragu. Bal se je pač, da ga pobijem z žezljem, ki sem ga še držal v roki. Položil sem žezel na prejšnje mesto.

Serge je bil vitek, mlad mož pri-kupnega in odkritosrčnega izraza v obrazu, niti lep niti grd, ampak zelo odličnega vedenja.

Predstavil sem se.

Torej niste zadovoljni z dogovorom med svojim prijateljem in mo-jim, gospod? Njegov glas je donel pri tem vprašanju, kakor da je pri kraju s svojo potrpežljivostjo.

»Ne, drugačnega mnenja sem!«

»To vam ne daje pravice, da uničujete tujo lastnino.«

»Ta soha! — sem zavpil.«

»Je moja last. Plačal sem njeno vrednost in sem tukaj doma. Blago-volite mi naznaniti namen svojega bivanja tukaj in potem oditi!«

»Ubilem vas, gospod!«

»To bi mi morali takoj povedati, ker bi bilo tako komednejše. Če hočete tako hitro kakor jaz, potem pridite s svojim sekundantom ob enajstih v gozdiček St. Germain na teraso. Vi izberete orožje.«

Pozvonil je; sluga je prišel, in jaz sem vzel svoj klobuk.

»Pober! kose sohe in vrzi jih proč.« je dejal Serge.

Pozdravil me je in odšel v svojo sobo.

Politične vesti.

== Prihodnja seja konstituante. Beograd, 28. febr. Predsedstvo konstituante namerava sklicati na dan 14. marca plenarno sejo konstituante, ker na ta dan poteče rok 40 dni, ki je bil določen za delo ustavnega odbora. Če bi do tega termina ustavni odbor ne končal svojega dela, se bo rok podaljšal.

== Poslanica univerzitetnih profesorjev. Beograd, 28. februarja. Veliko pozornost vzbuja poslanica vseh jugoslovenskih univerzitetnih profesorjev radi izdelave edinstvenega zakonika za vse obstoječe univerze v Jugoslaviji. V poslanici se zavzema stališče, da se obstoječim univerzam dovoli širša avtonomija. Bogoslovne fakultete se obrže na univerzah, vendar pa pri nastavljanju profesorjev in pri njenem notranjem ustroju nima odločevati episkopat. Pravoslavna bogoslovna fakulteta v Zagrebu se vsled pomanjkanja profesorjev in slušateljev opusti. Organizacija univerz se naj izvede edinstveno po sledečih točkah: 1.) omuje naj se vrhovna univerzitetna inštanca, ne kako rektorsko veče katerega naj tvorijo vsi rektorji in prorektorji vseh obstoječih univerz; 2.) profesorji, ki prestopijo iz ene univerze na drugo, smejo to storiti brez drugih formalnosti; 3.) imatrikulacija slušateljev za eno univerzo velja za vse univerze v naši kraljevini, tako da se slušatelj, ki prestopi iz ene univerze v drugo, ni treba znova vpisati. Zanimivo je da morajo profesorji, ki postanejo poslanci, po preteku dveh let, če hočejo zopet izvrševati svoje poklice, pri vstopu zaprositi za odobritev profsorskega zbora.

== Potovanje ministrov v Makedonijo. Beograd, 28. febr. Prihodnji ponedeljek odpotujejo v Makedonijo ministri Drasković, Gjurčić in Uzunović da se na licu mesta prepričajo o položaju v Makedoniji. Z njim odpotuje tudi več poslancev iz teh krajev. Potovanje bo trajalo približno 14 dni.

== Protivni, ki so motili novčanje. Kakor doznavajo beograjski dopisniki »Riječ«, bo vlada podvzela odločne in ostre mere proti osebam, ki bi na kakršnekoli način motile novčanje vojakov.

== O vstopu muslimanov v vlado. Ker še niso vsi muslimanski poslanci dospeli v Beograd, se za danes napovedana seja muslimanskega kluba ni vršila. Popoldne bo samo seja onih članov, ki se nahajajo v Beogradu in ki so brez opazke sprejeli poročilo o poteku pogajanj za vstop muslimanov v vlado. Ako pravočasno pridejo v Beograd ostali poslanci, se bo na jutrišnji seji končnoveljavno odločilo o vstopu muslimanov v vlado.

== Zemljoradniški in ustava. »Demokratija« se bavi v članku »Jedan načrt za načrtom ustave zemljoradniške stranke in pravi, da te zemljoradniške ustave nemogoča. Ker se zemljoradniški ne strinjajo z vladnim načrtom ustave, postavljajo državo v nevarnost, da ostane brez ustave. Federalizem bi se mogel le s silo uveljaviti v osvojenih krajih in sicer s silo, kakoršne naša država ne more pripustiti in je ne more imeti.

== Komunistična »Naša Slova«. ki izhaja na Dunaju s tujim denarjem, se roga odrediti našega notranjega ministra, ki je prepovedal neno protidržavno propagando v Jugoslaviji. V tozadnji oglasni notici pravi da bo »komunistična resnica« vkljub tej prepovedi prihajala v Jugoslavijo če ne skozi vrata, pa skozi okno.

== Odkrite nerodnosti. »Riječ« javlja iz Beograda: Na večeršnjih seji ministrskega sveta so pri razpravi o likvidaciji ministrstva za prehrano in obnovo zemlje prišli na sled mnogim manipulacijam s bencinom, oljem itd.

== O otoku Krku. »Riječ« javlja iz Beograda, da se je novo imenovani hrvaški ban dr. Tomljenović zelo zavzel, da se otok Krk v upravnem oziru prideli Hrvatski.

== Odpustili uradniki. Uprava državnih monopolov je odpustila okrog 400 uradnikov, ki so bili odveč ali brez posla.

== Italijani se boje propagande naših škofov. »Piccolo della Sera« poroča iz Rima: Beograjska vlada je se dni baje intervenirala pri av. Stolic, naj se ne izvrši razmejitve škofij v ozemlju, ki ga je anektirala Italija. Ta vest je povzročila v političnih krogih veliko razburjenje, ker se misli, da bodo hrvaški in slovenski škofje v njim podrejeni kupniji in Italiji uganjali jugoslovensko propagando. Zastopnik kraljevine SHS pri Vatikanu g. Bakotić je baje že storil tozadevni korak. Toda alarm ki ga je povzročil ta korak je neutemeljen, ker je Vatikan že izvršil razmejitve, ki se strinja s političnimi mejami dotične države. Korak beograjske vlade pa je dokazal kuriji — potrebo takojšnjega definitivnega sistematiziranja katoliške hierarhije v osvobojenih krajih in premejitve sadrskega škofa, kjer ne sme biti nikdar več hrvaški škof.

== Stambulijski in kralj Boris gresta v Ameriko. »Politika« javlja iz Sofije da se pripravljata bolgarski ministri predsednik Stambulijski na pot v Ameriko. Stambulijski je izjavil poročevalcem ameriških listov, da bo na podlagi sklepa zemljoradniškega kongresa potoval z njim tudi kralj Boris. Njuna mislija je zainteresiranje Zedinjenih držav in ostale Amerike za Bolgarijo.

== Prijel bolgarski komitaci. »Politika« poroča, da je prilipska policija ujela v Velezu znanega bolgarskega komitaci Jordana Maruleca, ki je najintimnejši tovariš znanega bolgarskega vodje Milana Curičkova. Pričakujejo se zanimiva odkritja.

== Nov osel Trockega. Iz Rige javljajo, da je bil Trockij izvoljen za predsednika organizacije proti podkupovanju v sovjetski Rusiji.

== Usoda Vranglovih vojakov. Agencija Americanc poroča, da je brazilska država sv. Pavla ponudila 10.000 Vranglovim vojakom pribežališče v Braziliji. Vlada države sv. Pavla je tudi milostno dovolila brezplačen prevoz teh nearežnežev iz Carigrada v Brazilijo.

== Komunisti v Petrogradu. Bolševiški uradni podatki izkazujejo v Petrogradu samo 23.776 komunistov.

== Politični umor v Berlinu. Na Petrogradski cesti v Berlinu je nemarec umoril Poljaka Karla Körnerja, agenta poljske vlade v Berlinu. Körner je dobival navodila iz Varšave preko Gdanskega. V zadnjem času pa je zgubil zanimanje Poljakov, ki so ga obtoževali, da je istočasno tudi agent nemške vlade. Körner se je preostil v centru mesta in razširil vest, da so ga aretirali. Na ta način je ugal, da se reši zasledovanja s strani Poljakov. Zato se je vrnil zopet v svoje staro stanovanje na Petrogradski cesti kjer je padel kot žrtev političnega maščevanja. Poljska oblast je odredila strogo in natančno preiskavo in zasledovanje neznanega morilca.

Telefonska in brzojavna poročila.

NEMIRI V ITALIJI.

—d Florencia, 28. febr. »Zveza liberalne mladine« je po svedenem blagoslovljenju društvene zastave priredila obhod po mestu. Udeležence so napadli komunisti; dva osebi sta ubiti več pa jih je ranjenih. Popoldne so fašisti vdrli k seji zveze kavarnarskih natakarjev in proletarske lige pri tem je bil ubit en socialistični organizator. Nameščenci cestne železnice in železnice v Florenci so v znak protesta pričeli stavkati. Policija je več ljudi zaprla.

SOCIALISTIČEN KONGRES NA DUNAJU.

—d Dunaj, 27. februarja. Na današnji sklepni seji mednarodne socialistične konference je predložil Lapčević resolucijo, v kateri izjavlja konference, da upa da se bo spor med Georgijo in Rusijo rešil v mirnem sporazumu. Odposlanec Čermak (zastopnik nemških social. demokratov na Češko-slavskem) je zahteval, naj se združi celokupno delavstvo in se pritoževal nad zadržanjem češkega proletarijata, od katerega velik del podpira ententno ki je na milost in nemilost preimperijalistično politiko. Otto Bauer (Dunaj) je obrazložil položaj Avstrije, puščena antati in jo izrazil tmu nado da bodo socialistične stranke drugih držav nastopile proti temu, če bi hotela entente s militarističnim nasiljem nastopiti proti Avstriji. Longuet (Pariz) je izjavil da je naloga francoskega delavstva to, da se obrne proti onim hujšakem, ki so prišli v Francijo v doseganju časa na površje. Avstrijsko ljudstvo ne more živeti pod jarmom tako sramotnega mira, kakor je st. germanski. Če antanta ne more najti druge rešitve, potem nihče ne more braniti avstrijskega proletarijata, da se prikloni Nemčiji. (Zlvalno odobravanje). Renaudelt (Pariz) je izjavil, da se francosko ljudstvo boji nove invazije. Če se ne mora sovorniti

o francoskem imperializmu, je treba priznati, da Francija s mirovno pogodbo ni dobila nikakih novih ozemelj, ker je Alzacija Lorena že od nekdaj pripadala nji. Govornik se strinja s tem, da je potrebna revizija mirovnih pogodb in politiki entente se mora zoperstaviti politika mednarodnega proletarijata. V eksakutivni komite mednarodnega delavskega združenja so bili izvoljeni: dr. Svico Graber in Grimm. Nemški Orispien in Ledebour, sa Jugoslavijo Kofanin, za Avstrijo Adler in Skaret za Češko-slavsko Čermak in za Madžarsko Kunfay. Nato je bila sprejeta resolucija, ki jo je predlagal Ledebour. Nato so vsi delegati zaklicali »Živio mednarodnemu revolucionarnemu gibanju in odpeli nekaj pesmi, nakar je bil kongres zaključen.

LONDONSKA KONFERENCA.

—d London, 28. februarja. Briand in Lloyd George sta se včeraj zaupno posvetovala o vprašanjih, o katerih se bo razpravljalo tekom tedna. Na vprašanje zastopnika Agence Havas, je odgovoril Lloyd George: »Mi smo pripravljeni na vse.«

—d Pariz, 27. februarja. Poseben poročevalec Agence Havas javlja iz Londona: Prvi sestanek med zavezniki in Nemci bo najbrž v torek zvečer. Lloyd George in Briand sta že danes razpravljala o vojaških in gospodarskih represalijah, ki bi se uveljavile. Če bi se Nemci branili. Trenotno naziranje govori za gospodarske represalije.

—d London, 28. febr. Po poročilih iz uradnih krogov konference je atenska vlada odklonila odpošiljatev preiskovalne komisije v Smirno in Tracijo. Ministrski predsednik Briand je zopet dosel v London.

—d Rima, 27. februarja. Dopisnik lista »Corriere della Sera« brzojavljva svojemur listu iz Londona, da sta po izjavi Lloyd Georgea Anglija in Francija za nasilno akcijo, ako bi Nemčija stavila nespametne protipredloge. Lloyd George je dal razumeti, da bi Anglija pri morebitnih vojaških odredbah sodelovala. Poročevalec lista se vprašuje, katero stališče bo zavzela Italija, in trdi, da mora Italija svoj dogovor z zavezniški odločno in jasno ter brez stranskih namenov vzdržati in skleniti, v slučaju vojaške intervencije Francije ali Velike Britanije ne odlašati.

—d London, 28. februarja. Kakor se poroča, so nemški protipredlogi v obnovitvenem vprašanju nastopili: Plačilo 750 milijonov funtov šterlingov v treh letih. Dvanajstprocentno pristojbino na izvoz Nemci odklanjajo, nasprotno pa dovoljujejo udeležbo na dobičku nemške industrije.

ZVEZA NARODOV IN AMERIKA.

—d Pariz, 28. febr. Svet zveze narodov se je danes sestel. Baje je izgotovil odgovor na noto Zedinjenih držav, ki bo odposlana menda zvečer. Svet bo prepustil objavo note ameriškenmu državnemu departementu.

AMERIKA IN NASELJEVANJE.

—d Washington, 26. februarja. Poslanska zbornica je sprejela po senatu odobreni priselovalni zakon, ki omejuje od 1. aprila dalje za 15 mesecev število imozemcev vseh narodnosti, ki so bile upravičene, naseliti se v Zedinjenih državah na 3 odstotke števila pripadnikov dotične narodnosti, ki je bivala v Zedinjenih državah za ljudskega štetja od 1. jan. 1910.

ROMUNSKO ZLATO.

—d Bukarešta, 28. febr. Nemčija je pripravljena, vrniti 80 milijonov v zlato, ki ga je vzela nemška vojska v Valahiji romunskemu državnemu zakladu.

DEMONSTRACIJE INVALIDOV V BERLINU.

—d Berlin, 27. februarja. Veleberlinsko okrožje mednarodne zveze vojnih invalidov je danes priredilo zborovanje, katerega se je udeležilo nad 12.000 oseb. Po govoru predsednika, ki je govoril o zavlačevanju in omalovaževanju zahtev vojnih invalidov, so priredili invalidi demonstracijski obhod. Demonstranti so nosili napise in rdeče zastave z zlato sovjetsko zvezdo. Večkrat so se spopadli z varnostno policijo.

TIPOGRAFSKA STAVKA V PEŠTI.

—d Budimpešta, 28. februarja. V Budimpešti so pričeli stavkati namoščenci v tiskarnah. Snoci so stavci poslali lastnikom tiskarn ultimati, v katerem zahtevajo, naj se jim povišajo plače za 55 do 75 odstotkov. Delodajalci so se posvetovali danes popoldne, vendar pa stavci niso čakali in so že prej pričeli stavkati. Listi danes niso izšli.

—d Budimpešta, 28. februarja. Da se prepriči tipografska stavka, je danes popoldne priskočila tehnična pomoč. Namerava se izdajati skupni večerni in jutranji list. Dijaki tehnične visoke šole so ponudili svojo pomoč.

BREZPOSELNOST V ANGLIJI.

—d London, 28. februarja. Število brezposelnih se je prošli teden zvišalo za 20.000 in znaša sedaj pol drugi milijon oseb.

VOJNA V SREDNJI AMERIKI.

—d London, 28. februarja. Iz Paname se javlja, da so izbruhnile sovražnosti med Panamo in Costarico.

VSTAJA PROTI BOLJŠEVIKOM.

—d Varšava, 28. februarja. Uporni mornarji v Kronstadtu so ustrelili tri sovjetske poveljenike. Brzojavni urad v Petrogradu je bil razstreljen.

—d Moskva, 28. februarja. »Pravda« javlja, da je vlada prišla na sled protiboljševiški dijaški zaroti. V Harkovu, Kijevu, Moskvu in Petrogradu je bilo aretiranih 214 dijakov.

BOLJŠEVICI V TIPLISU.

—d Carigrad, 28. febr. Potrdnje se, da so boljševiki osvojili Tiflis. Georgijska upravna oblastva so se umaknila v Kutais in Batum. Georgijci med Gragryjem in Suchumom so bili poraženi. Mesto Poti je ogroženo.

Iz naše kraljevine.

— Jugoslovenska Matica, glavna tiskovalnica v Zagrebu, ki zadnje leto valed posebnih razmer ni delovala, ki se doslej pravzaprav ni niti ustanovila, se sedaj organizira. Za predsednika pripravljalnemu odboru je bil izvoljen prof. Ilešić.

— Poljaki v Jugoslaviji. Januarja meseca je zagrebško akademsko društvo Mladost priredilo koncertno turnejo na

Poljem in se od tam vrnilo polno najlepših dojmov. Čujemo, da pridejo aprila meseca Poljaki na sličen izlet v Jugoslavijo.

— Novinarski kongres v Sarajevu, ki se vrši 26. in 27. t. m., se udeležijo tudi delegati češkoslovaških in poljskih novinarskih društev.

— Ljudsko štetje v Zagrebu. Po dosedanjem izidu ljudskega štetja ima mesto Zagreb 108.338 na dan popisa, t. j. dne 31. januarja prisotnih prebivalcev. Med temi je 5416 vojakov, nastanjenih v vojašnici in drugih vojaških zgradbah. Začasno odsotnih oseb so našli 1790 (1197 moških in 593 žensk), ki stalno prebivajo v Zagrebu.

— Ljudsko štetje v Zagrebu. K izidu ljudskega štetja v Zagrebu nam poročajo še naslednje podrobnosti: Po veroizpovedi šteje Zagreb 91.339 rimokatolikov, 294 grško-katolikov, 9183

pravoslavni, 882 evangeličkov, 5890 židov, drugih veroizpovedi 156 in brez konfesije 164. — Po narodnosti je 91.927 Srbo-Hrvatov, 8364 Slovencev, 2514 drugih Slovanov, 3378 Nemcev, 1156 Madžarov in 999 drugih narodnosti.

— Uradniške potrošaške zadruge. Proti potrošačkim zadrugam ki se morajo glasom ministrske odredbe ustanoviti povsod, kjer se zanje izreče vsaj 10 javnih nameščenecov, so se najodločnejše izrekli zagrebški javni nameščenci, ki so v to svrhu sklicali velik javni shod ter sklenili na njem ostro resolucijo. Kmalu so pa sprevideli, da je uredba pametna in koristna in danes jo imajo v Zagrebu prvi tako potrošaško zadrugo. Ustanovili pa so jo tudi v Koprivnici, v Sarajevu in Beogradu. Prav tam od koder se glasi največji krik protim zadrugam, so si torej ustanovili teke zadruge najprej.

Narodno gospodarstvo.

— Z Gorisčke. Pri Sv. Luciji ob Soči se je vršil jako dober obiskani shod, na katerem je bilo sprejetih več važnih resolucij, tako glede izmenjave avstrijskega denarja, dalje naj vlada izmenja denar zadrug in svojo naloženo v Jugoslaviji naj izplača vojno odškodnino, bezgusko podporo. itd. Šola naj se ohrani na isti višini, kakor je bila pred vojno. Vlada se protest proti poitalijancem in pačenja kraljevih imen. V uradih se imajo nastavljalci uradniki, zmožni slovenskega jezika. — Prireditelj italijanskih in slovenskih učiteljskihnikov v Gorici, katero smo že omenili je bila političnega značaja. Slovenski gojenci so peli samo dve pesmi ki sta bili slabo naučeni, potem pa italijansko opereto, za katero so se učitelji bolj trudili, italijanski gojenci so peli seveda samo italijansko. Učitelji z učiteljskega v Tolmini so se hvalili, kako da znajo njihovi gojenci vsi že dobro italijansko. To je menda tudi glavni namen tolminske konvikta, hočejo jim utepsti v glavo in srce italijanščino in italijanskega duha, učiteljske usposob-

ljenje, pedagoška stran konvikta je postranska reč! — Ravnateljstvo bivšega slovenskega moškega in ženskega učiteljskega v Gorici je oddalo vsa arhiv ravnateljstvu slovenskega učiteljskega v Tolmini kamor naj se naslavlja od sedaj prošnje za duplikate sprječevali. — Iz Istre. Živinozdravnik Fr. Cek je prošil za službo tržnega nadzornika v Opatiji. Gerent Costa je prošnjo ugodno rešil in Cek je imel nastopiti službo 1. jan. t. l. Ali kar nenkrat je bil dobil Cek drug dopis gerenta Costa, s katerim se preklicuje imenovanje. Costa se je spomnil, da je Cek Jugosloven. Kmalu nato je bil imenovan za tržnega nadzornika za tako službo nesposoben Italijan. Take so dobrote za manjšino, za katero so napovedovali državniki v Rimu polno pravičnost. — V Pulji je bila aneksijska proslava v nedeljo. Značilen je bil konec oklica katoliških društev: Pripravljamo se na žrtve, na žrtve za domovino! Ta žrtve je Pula, kajti cvetoče Pule pod Italijo ni in je ne bo nikdar več.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 1. marca 1921.

— Represalije. Na moja večerajšnja izjavljanja se je ozvalil kolega dr. Oblak. Toda ne pobija jih stvarno. Konstatiram, da sem se prav tako odločno izrekel za represalije, kakor vsa slovenska javnost, bil sem le tega skromnega pravnega naziranja, da odvetniška zbornica ni pozvana, da vrši represalije, ki so v nasprotju s predpisi odvetniškega reda in disciplinarnega statuta. V to so poklicani drugi faktorji. Kolikor pa je odvetniški zbornici dana možnost, ravna v smislu danih jej predpisov, naj postopa proti nemškimi odvetnikom in kandidatom z vso brezobzirnostjo. Izrecno sem zopet navedel, da v analognem slučaju kakor je Šaupahov, zbornica lahko nastopi enako kakor celovška odvetniška zbornica, ne da bi kršila kako zakonito določbo. Mislim, da so za razsodnega pravnika ta izjavljanja dovolj prepričljiva. Od dr. Oblaka citirani primeri šenajo, ker niti eden ni analogen Šaupahovemu slučaju in se ne da trditi, da bi zbornica v dotičnih slučajih ne bila ravnala v okviru svojih predpisov. Stališče, ki je zastopa g. dr. Oblak, je gotovo popularno in mu pristojno kot predsedniku Gosposvetskega zvona, toda odrekam mu pravico, da tako govori kot odvetnik. Brez dvoma lina tudi ulica svoje pravo, toda potem naj to pravo vrši ulica sama, ne pa da se skriva za korporacije, ki teza prava ne morejo vršiti. (G. dr. Oblak je nam poslal snoci odgovor na članek »Represalije«, ki pa je med tem izšel že v drugem listu. Držec se svojega načelnega stališča, da ne priobčujemo člankov, ki so že izšli v kakem drugem ljubljanskem dnevniku, tega odgovora seveda sedaj ne moremo objaviti. Uredništvo.)

— Jugoslavija — Slovenija! »Jugoslovenska Njiva« piše: »Znamo je vsem in vsakomur, da se je vse naše današnje ozemlje imenovalo še v četrtem stoletju Slovenija in da se je srbsko ime pojavilo še le leta 822, a hvatsko leta 852, akisto je vsem znano, da so grški zgodovinskepisce naše pradede označevali kot Srbe, ki jih imenujejo tudi Hrvate in obratno...« Ako bi bili torej Slovenci šoveni in ako bi se tako radi, kakor drugi, igrali s silvo preteklosti, bi morda še lahko izkonstruirali kakšno svoje zgodovinsko pravo, da bi se naša država enostavno imenovala — Slovenija. Ker pa Slovenci na zgodovinsko pravo ne polagoma nobene važnosti in ker ne živimo preteklosti, marveč sedanjosti, predvsem pa bodočnosti, se ne vdajamo takšnemu igračkanju, to tem manj, ker se zavedamo, kako baš takšno igračkanje čisto škoduje narodni stvari.

— Za Davorina Žunkovića. Zagrebški »Obzor« je prinesel 27. februarja o našem rojaku Davorinu Žunkoviću obširen podlistek, ki ga je spisal F. V. Š. Podlistek poroča o vseh znanstvenih delih Žunkovi-

vičevih ter pravi: »Žunković preseneča z obilico novih, neslučenih rezultatov na področju staroslovenskega jezika, zgodovine in kulture. Tu so popravljene mnoge nesmisli in zablude naše službene šolske historije, ki jih nismo več niti opazili niti jih skušali analizirati. Žunković ima ondo redko prednost, katere se pri znanstvenih delih malokdaj najde. Tudi najtežji vsebini daje s svojim lepim, zanosnim včasih naravnost pesniškim štilom tako obliko, da čitatelj ne občuti dolgočasia ter čita vse kakor prijetno povest... Slovani imajo znatno število znamenitih slavistov, ki smatrajo svojo nalogo preveč enostavno in malenkostno. Žunković odpira nove vidike, odkriva nove poti, nova nezorana polja. Dviga se visoko v novi svet znanja in iskanja. V svojem delu na jezičnem polju morda zaostaja v detajlih za svojim velikim rojakom Miklošičem, ali ga nedvomno nadkriljuje po obsežnosti in globlini koncepcije ter z neobičajno mnogostranostjo v preiskovanju. Zato se mora vsakdo vprašati, kako to, da tega priznanega vodje slavistike ne pozove nobena naših jugoslovenskih univerz, da zasede stolico profesorja za slavistiko, pa da on odgoji pomladek, ki bi stopal po njegovih stopnjah. V vsaki urejeni državi spadajo najspodobnejši na prva mesta v njihovi stroki.«

— Prva seja mariborskega mestnega sveta. Iz Maribora poročajo: Danes ob 17. se je vršila prva seja mestnega sveta. Vladni komisar dr. Poljanec je pozdravil v lepem nagovoru skoraj polnoštevilno zbrano svetovalec, zagotavljajoč jim, da je njuna potreba skupnega sodelovanja vseh. Socialni demokrati so potom svetnika Grčarja izjavili, da prevzamejo odgovornost samo za one sklepe, katerim pritrjujejo, nadalje pa so protestirali proti razmerju glasov v mestnem svetu, češ, da so se nekatere stranke vsled neodvisnih svetnikov ojačile na škodo socialistične stranke in da se je z uvedbo mariborskega mestnega sveta kršila mestna avtonomija. Vladni komisar dr. Poljanec je te trditve zavrnil z vso odločnostjo. Nato se je svet razdelil v 6 odsekov in sicer: personalni in disciplinarni, gospodarski in finančni, klavnični in plinarniški, stavbni in odsek za mestno elektrarno, pokopališki in kopališki ter likvidacijski odsek.

— Avstrijsko zastopstvo v Ljubljani sovraži jezik našega naroda, med katerim živi, tako, da dopisuje z našimi oblastmi izključno v francoskem jeziku, čeprav bi se njegovi organi, ki so in morajo vsi biti večji našega jezika, lažje in morda bolje izražali v našem jeziku, kakor pa v svoji prisiljeni francoščini. Sicer je res, da morajo tuja zastopstva v Ljubljani dopisovati z našimi oblastmi v našem narodnem ali pa v francoskem jeziku, — toda delstvo,

Ja avstrijsko zastopstvo raje uporablja francoščino, izpričuje samo veliko nemško mržnjo in sovraščo do vsega, kar je naše. — To naj prebera d'akrat tisti Slovenci in sploh Jugoslaveni, ki z Nemci, domačimi ali tujimi, tako radi in postrežljivo govorijo nemški.

— Slovensko selo v Slavoniji. V Slavoniji in Sremu je, kakor znano, mnogo nemških, čeških in celo maloruskih naselij, malo pa je komu pa je znano, da se nahaja tamka tudi naselbina, ki je popolnoma slovenska. Je to selo Španovce, kjer so se naselili pred desetletji slovenski drvarji, ki so do danes očuvali vse svoje slovenske posebnosti in tudi svoje slovenske narečje.

— Odstranjen soka na mariborskem sodišču. Iz Maribora poročajo: Danes je na tukajšnjem okrožnem sodišču po naročilu odstranjen nek kamnosek soho Frana Josipa I., ki je bil Mariboru in sodnji že dolgo časa v sramoto.

— O višem šolskem svetu. Uredbo o poslovanju višjega šolskega sveta v Ljubljani objavlja Uradni list št. 21.

— Iz finančne službe. Ivan Lavrič, višji davčni upravitelj pri davčnem okrajnem oblastvu v Ljubljani, je imenovan za višjega davčnega upravitelja v VII. činovnem razredu. — Franc Mlakar, računski praktikant pri delegaciji ministrstva za finance v Ljubljani, je premeščen k finančnemu okrajnemu ravnateljstvu v Mariboru.

— Podprite demokratske dijake! Demokratiški študentski klub »Jugoslavija« v Zagrebu je priredil loterijo, katere dobiček namenja porabiti v društvene svrhe. Zrebanje dobitkov bo dne 13. t. m. Demokratiški študentski klub je poslal 5 takšnih srečk »Narodni knjižarni« s prošnjo, da jih razpeče. Vsaka srečka stane 10 dinarjev. Pozivamo somišljenike, naj pokupijo te srečke. Prepričani smo, da se bo v Ljubljani našlo pet oseb, ki bodo rade doprinesle malo žrtav za dobro strankarsko stvar.

— Zamenjava 20dinarskih novčanic. V ponedeljek, 28. februarja t. l. je bila zaključena zamenjava 20dinarskih novčanic pri vseh podružnicah Narodne banke, tako tudi v Ljubljani in Mariboru, dočim centrala v Beogradu še sprejema te novčance do incl. 30. aprila t. l. v zamenjavo. Po doslej izdanih navodilih ne smejo več podružnice sprejemati teh novčanic v zamenjavo; lastniki teh novčanic se morajo sedaj pisмено obračati do centralne same. Kolikor posamezniki iz provizoričnega pregleda, je pri ljubljanski podružnici Narodne banke zamenjavo okoli 10.000 oseb 20dinarske novčance v približni celotni sumi 20 milijonov dinarjev (80 milijonov kron). Od teh je bilo okoli 2500 falzifikatov. Tekom današnjega jutra je prišlo še nekaj strank k banki, a jim novčanic niso mogli zamenjati, ker te zamenjava zaključena.

— Izplačevanje ujetniških prisilnih. Glasom dopisa predsedstva delegacije ministrstva financ za Slovenijo in Istro v Ljubljani št. 1985/IV ex 1920 s dne 15. septembra 1920 je izplačevanje ujetniških prisilnih ustavljeno. Vselej tega se naj nadaljnjo vpošiljanje tozadnih prisilnih, za katere so evidenčni listi že predloženi, opusti. — Za vse iz ujetništva se vračajoče pa se naj evidenčni listi tudi še nadalje ob običajnih uradov izgotavljajo in »Vojaški intendant« za Slovenijo vpošilja, da bodo za slučaj če se izplačevanje ujetniških prisilnih zopet dovolji, za nakazovanje pripravljeno.

— Za slepce. Podporno društvo slepih v Ljubljani naproša vsaj dva župne in občinske urade v Sloveniji, da blagovolijo poslati zapisnik vseh slepih, ki spadajo v njihovo področje. Ta zapisnik naj bi obsegal: ime in priimek, starost in rojstni kraj, pristojno občino in sedanje bivališče, ali je vojni ali civilni slepi, oziroma slepa, in v kakih gromotnih razmerah se nahaja. Ker je to za vse slepe velepomembno in izključno njim v korist, se nadejamo, da p. n. naprošeni ustrežejo želji društva in mu po možnosti v najkrajšem času ugrade. Podporno društvo slepih v Ljubljani ima dne 4. aprila t. l. svoj redno občni zbor zatorej uljudno prosimo, da bi vsaj do 25. marca t. l. prejelo gori navedene podatke o slepih. Ze vnaprej se najiskrenejše zahvaljuje za blago naklonenost. Za odbor: G. F. Jurček, t. d. predsednik. Vinko Naglič, t. d. tajnik. Naslov: Podporno društvo slepih v Ljubljani, Slovova ulica 12.

— Nunska katehet in Sokolice. G. Matej Vilfan, katehet na vnanji meščanski šoli pri Uršulinkah, nam z ozirom na notico pod tem naslovom piše, da uršulinska vnanja meščanska šola letos še sploh ni imela duhovnih vaj, da on nobenih duhovnih vaj ni vodil ne na tej šoli, ne kje drugje in da tudi ni nikjer govoril onih besed, ki se mu polagajo v dotični notici na jezik. Beležimo to izjavo in bi bili veselji, ako bi dotičnih besed, katere se navajajo v cni notici, sploh ne bil izgovoril nobeden katehet.

— Zdravniška služba v Kranjski gori. Zdravstveni odesk za Slovenijo in Istro razpisuje službo okrožnega zdravnika za zdravstveno okrožje Kranjska gora. Interesente se opozarjajo na ta razpis v Uradnem listu.

— Zahvala. Ugledna ljubljanska rodbina Stricelj je v nakloni občinstvu obdarujuju vojnih invalidov 2000 K, in sicer 1000 K za najrevnejše ljubljanske invalide in 1000 K za vojne slepce kot zapuščino umrle g. Antonije Striceljeve. Za velikodušni dar izrekamo v ime invalidov rodbini Striceljevi najlepšo zahvalo, poklonici pa večni mir in pokoj! — Upamo, da bo še dosti posnemačev!

Darilo. Gospa Josipina Schmidt, restavraterka, je darovala Slovenski Matici ob priliki svojega odhoda iz Ljubljane štiristo kron. Živela in našla obilo posnemačev!

— Razpis zdravniške službe. Pri državnih toplicah v Dobrni je razpisano za letošnje sezijo (od meseca maja do meseca oktobra mesto kopališkega zdravnika z ginekološko izobrazbo. Primerno opremljene in pravilno kolkovane prošnje je treba vlagati do dne 20. marca t. l. pri poverjeništvu za javna dela, kjer se dobivajo tudi točnejše informacije.

— Razpis služb. V področju delegacije ministrstva za finance v Ljubljani je namestiti štiri pisarniške uradnike (kanceliste). Ta mesta so izrečno pridržana dosluženim podčastnikom (certifikatistom), ki so izvršili predpisano šestmesečno poizkusno pisarniško službo pri državnem oblastvu. Prošnje se vlagajo lahko skozi štiri tedne od dne 28. februarja t. l. Več pove razpis v Uradnem listu št. 21.

— Obsojeni »roparji«. V soboto so bili obsojeni pred mariborskim sodiščem razni »revolucionarji«, ki so ob času prevrata l. 1918. izropali v Ormožu trgovino trgovca Adalberta Perkota, bale radi krivičnega razdeljevanja sladkorja. Obsojeni so bili: Sombolec na 6 mesecev, Ferdinand Kosi na 2 in pol meseca, Mat. Sulek, Fr. Pauličič in Fran Lah na 2 in pol meseca, Miha Ivanuš in Ivan Bokše na 6 tednov ter Miha Ivančič na 7 tednov težke ječe. — Radi sličnih deliktov so bili obsojeni tudi drugi krivci, ki so l. novembra 1918 izropali pri Sv. Tomažu radi razdelitve petroleja trgovino Kegla in sicer: glavni hujskač Janez Hojnik na 8 mesecev, Jos. Veršič, Ant. Grašič in Srečko Toplak na 3 mesece, Anton Črnivec na 6 mesecev, Jos. Hojnik in Jos. Kukovec na 6 tednov, Josip Jurger, Fr. Kukovec in Alojzij Kratne pa na 8 tednov težke ječe.

— Tatvina železnih sodov. V mesecu novembru ali decembru 1920. je iz skladišča, ki se nahaja pri mizararnem mojstru Praprotniku v Jenkovi ulici št. 10 izginilo 14 železnih sodov za benzin, vrednih 20.000 K. v škodo tvrdke Vac Oil in Co. Če je komu o sodih kaj znano, naj javi pri lastniku ali pri policijskemu ravnateljstvu.

— Dražba zaplenjenih konj. V četrtek, dne 3. marca t. l. se vrši ob 3. uri popold. dražba zaplenjenih konj na Zelenem hribu poleg dolnjaškega kolodvora.

— Umrl je g. Anton Sterle v Dolnji vasi pri Čerknici, oče akad. slikarja Sterleta Franca, v starosti 82 let. Naj v miru počiva.

— V Celju je umrl pri svoji hčerki dne 27. t. m. v visoki starosti 93 let gospa Marija Černovšek, mati ugledne narodne rodbine St. Jurške. Pripeljana bo v svoj rodni kraj St. Jur ob lužni železnici, kjer bo v sredo 2. marca ob 9. dopoldne pokopana. Bodi ji domača zemlja lahka.

— Smrtina kosa. Na Zidanem mostu je umrl našnč g. Franc Meška v Spodnji Bliski pri Ljubljani pa ga. Jozeča K. K. pitar soproga skladiščnega mojstra Juž. žel. Bodi jima blag spomin!

— Državna razredna loterija. Tretje zrebanje 7. in 8. marca. Cena za 1/4 srečko K 576, 1/4 K 288, 1/4 K 144. 1/4 K 72. Narobe iz vse države naj se naslavlja na glavno kolekturo: Medunarodna banka d. d. odlo za drž. klasno lutrijo. Zagreb, Nikoličeva ul. 7. I., Gajeva ulica 8.

Kultura.

Repertoar Narodnega gledališča Ljubljani.

Drama:

Torek, 1. marca: Zaprt. Sreda, 2. marca: Zaprt. Četrtek, 3. marca: Razvalina življenja. Red A. Petek, 4. marca: Golgota. Red D. Sobota, 5. marca: Bajka o volku. Red B. Nedelja, 6. marca: Bajka o volku. Izven. Ponedeljek, 7. marca: Golgota. Red C.

Opera:

Torek, 1. marca: Literarni večer. Gostovanje duhovnega teatra. Izven abnm. Sreda, 2. marca: Na dn. Gostovanje hudožestvenega teatra. Iz. abnm. Četrtek, 3. marca: Dalibor. Gostovanje gospe Milene Sugh. — Štefanec. Red C. Petek, 4. marca: Mignon. Gostovanje gospoda Julija Betetta. Red E. Sobota, 5. marca: Dalibor. Gostovanje gospe Milene Sugh. — Štefanec. Red A. Nedelja, 6. marca: Tosca. Izven. Ponedeljek, 7. marca: Zaprt.

— Koncert v Trbovljah in Zagorju. Ga. Pavla Lovšeta v priredi z g. H. Svetlom v soboto, 5. marca t. l. koncert v Trbovljah, v nedeljo, 6. marca pa v Zagorju.

— II. simfonični koncert priredi orkestralno društvo »Glasbene Matice« v ponedeljek, 7. marca. Na koncertu se bo prvič izvajal Premrov Allegro za godalni orkester. Koncertni mojster Rihard Zika nastopi kot solist v Dvojakovem violinskem koncertu, ki ga bo spremljal orkester. Največja točka je Beethovnova »Eroica«. Orkestralno društvo se ni zbalu ne truda ne stroškov, da poda to najlepšo simfonijo Beethovnovo v kolikor mogoče sijajni opremi. Vstopnice se dobe v predprodaji v trafikah v Prešernovi ulici. k

Turistika in sport.

— »Sport« št. 9. Izšla je 9. številka »Sporta« in prinaša krasne slike sankarske tekme v Bohinju. Iz vsebine omenjamo: Poročilo o smučski in drsalni tekmi v Bohinju, država in sport, poročilo o reorganizaciji tajskega prometa v Jugoslaviji in pregled sportnega gibanja po svetu. »Sport« stane v naročninu K 4 in ga vsem tonlo priporočamo.

— Ljubljanski športni klub vabi svoje člane na redni občni zbor, ki se vrši v ponedeljek dne 14. marca ob 8. zvečer pri »Rozi«.

— Slovensko Planinsko društvo naznanja, da je razposlalo 1. številko Vestnika za l. 1921 vsem članom in naročnikom, ki so pri Osrednjem društvu upisani na ogled. Naprošajo se vsi člani, ki ne nameravajo lista naročiti, da blagovolijo poslati številko vrniti. Ob enem se prosijo vse one člane, ki reflektirajo na Planinski Vestnik in ga še niso prejeli, da blagovolijo poslati svoj natančni naslov na pisarno S. P. D. Kralja Petra trg št. 2.

Društvene vesti in prireditve.

— Splošnega slovenskega ženskega društva seja je v sredo, 2. t. m. ob 5. popoldne v društvenih prostorih. k

— Občni zbor pevskega društva »Ljubljanski Zvon« se vrši v nedeljo, dne 6. marca t. l. ob 3. popoldne v restavraciji Narodnega doma z običajnim dnevnim redom. Vabimo vse članstvo, da se ga gotovo udeleži. Odbor.

— Čevljarska zadruga za Ljubljano in okolice in Produktivna zadruga čevljarjev za Slovenijo in Ljubljani vabi g. člane na sestanek, ki se bo vršil v nedeljo 6. marca 1921. ob 9. dopoldne v restavraciji Narodnega doma s sledečim dnevnim redom: Poročilo o sedmih, ki se ima vršiti od 6. avgusta do 20. avgusta glede razstav čevljarskih izdelkov in poročilo o naročbi modernih kopit. Načelnstvo. k

Gospodarske vesti.

— Promet z valutami. Generalni inspektor finančnega ministrstva je izdelal novo naredbo, ki se tiče prometa z valutami in devizami in ki je osnovana na kar najbolj praktični podlagi. V ponedeljek se bo ta načrt predložil širjim finančnim krogom v razpravljanje, po 1. marcu enkrat pa se načrt predloži tudi ministrskemu svetu. Glavna izprememba je ta, da se valute in devize odslej pripuščajo v prosti promet izvenšim samo promet s srebrnim in zlatim denarjem in promet s ameriškim dolarji. Preden se ta narobna uveljavi, se bo razpravljalo o njej še na zborovanju vseh zainteresiranih krogov v Zagrebu, Beogradu in Ljubljani. Borze.

— d Zagreb, 28. febr. Borze. Devize: Berolin 237—239. Italija 546 do 547.50, London 580—585, Novi Jork, kable, 148.50—0 ček, 147.50—148, Pariz 1075—1080, Praga 187.50—188, Švica 2450—2525, Dunaj 20.85—20.90. Valute: ameriški dolarji 145.56—146, avstrijske krone 21—24, carski rublji 0—70, 20-kronski zlatniki 488—490, angleški funti 550—0, napoleoni 490—492, nemške marke 238—238, italijanske lire 533—539.

— d Dunaj, 28. februarja. Devize: Zagreb 475—479, Beograd 1902—1922, Berlin 1149—1153, Budimpešta 145 do 147, Bukarešta 940—950, London 2797.50—2817.50, Milan 2615—2635, Pariz 5155—5195, Praga 890—896, Sofija fiza 840—850, Varšava 77.50—79.50, Curh 11967.50—12017.50, Newyork 725—729, Amsterdam 24.700—24.800. Valute: Dolari 720.50—724.50, bolgarski levi 815—825, nemške marke 1148 do 1154, angleški funti 2790—2910, francoski franki 5130—5170, italijanske lire 2630—2650, dinariji tisočaki 1880 do 1900, poljske marke 78—80, romunski lej 932.50—942.50, rublji 307—313, švitsarski franki 11925—11975, češko-slovaške krone 889.70—895, madžarske krone 144—146.

— d Praga, 28. februarja. Devize: Amsterdam 2783.50, Beograd 213, Berlin 129, Bukarešta 105.62, Sofija 83, Curh 1346, Milan 293, Pariz 578.50, London 314.50, Newyork 80.25, Dunaj 10.75, Zagreb 53, Varšava 8.50, Budimpešta 15.37. Valute: Dinarij 204, nemške marke 129, lej 105.62, lev 90.75, švitsarski franki 1341, lire 290, francoski franki 575.50, angleški funti 312.50, dolariji 78.25, avstrijske krone 10.75, poljske marke 7.50.

Polzvedbe.

V soboto, dne 21. februarja je zgubila neka gospa od trgovine Čermak & Komp. do Prešernovega spomenika črno denarnico z precejšno svoto denarja. Pošten najditelj naj jo prinese na policijsko ravnateljstvo.

Seja ustavnega odseka.

— d Beograd, 28. februarja. 21. redno sejo ustavnega odseka je otvoril predsednik dr. Momčilo Ninč ob 9.30 dopoldne. Posl. Jovan Gjonović (republikanec) vpraša početkom seje, kdo je odgovoren za nepolitična in zasebna dejanja vladarja, ker je v členu 30. ustave omenio, da je pristojni minister odgovoren samo za kraljeve čine političnega značaja. Govornik zahteva, naj se v člen 30. vstavi določilo, da je za kraljevo osebno postopanje odgovorna vlada. — Posl. dr. Ivan Pavičič (Narodni klub) zahteva, naj bo za dejanja kralja kot vrhovnega poveljnika vojske odgovoren poleg ministra za vojno tudi načelnik glavnega štaba vrhovnega poveljništva. Predlaga nastopno stili-zacijo: »V času vojne mora razen vojne ministra odgovarjati za vse vojno postopanje kralja načelnik štaba vrhovnega poveljništva.« — Posl. Ljuba Jovanović (radikalec) se strinja s predlogom posl. dr. Pavičiča, vendar pa zahteva, da se to vprašanje reši v prisotnosti vojnega ministra. To vprašanje se nato odloži do prihoda ministra za konstitucijo, ki ni bil navzoč pričetku seje. — Odesk je nato prešel na razpravo o čl. 31, ki se je sprejelo. — Kralj in prestolonaslednik sta polnoletna z 18. letom. Kraljeva oseba je nedotakljiva ter se ne more radi ničesar staviti na odgovornost, niti se ne more tožiti. To ne velja za kraljevo zasebno imetje. Čl. 32. je bil sprejet po daljši debati v tej le obliki: »V kraljevini Srbov, Hrvatov in Slovencev vlada kralj Peter I. Karadžević. Kralja Petra nasleduje prestolonaslednik Aleksander in njegovo moško potomstvo po redni vrstolostnosti. Ako kralj nima moškega potomstva, potem določi sebi naslednika iz stranske linije s pristankom skupščine. Zato je potrebna polovica plus 1 celokupnega števila narodnega predstavništva.« Čl. 33. je bil sprejet z večino glasov in se glasi: »Kraljev dom tvori kraljeva sorodna ter živi predniki in potomci v prvi liniji s soprogami, rodni bratje s soprogami in sestre kralja. Odnosno je v položaj članov kraljevega doma določa poseben statut, v katerem se mora uzakoniti, da ne sme biti noben član kraljevega doma niti minister niti član narodnega predstavništva.« Člena 34. in 35. sta bila sprejeta brez razprave z večino glasov. — Čl. 34. se glasi: »Kralj polaga pred narodnim predstavništvom prisego, ki se glasi takole: Jaz (ime), stopajoč na prestol kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev in prevzemajoč kraljevo oblast, prisegam vsemogočnemu Bogu, da hočem edinstvo naroda, neodvisnost države, celoto državne vlasti, da hočem čuvati državo nedotakljivo, da hočem vladati po zakonu in da hočem v istih težnjah imeti dobro naroda pred očmi. Tako mi Bog pomaga! Amen.« Čl. 35. se glasi: »Kralj blva stalno v državi. Ako s epokake potreba, da gre kralj iz države za kratek čas, ga zastopa po pravu prestolonaslednik. Ako prestolonaslednik ni polnoleten ali pa zadržan, zastopa kralja ministerski svet. Zastopstvo se vrši po navodilih, ki jih daje kralj v okvirju ustave. To velja tudi za slučaj kraljeve bolezni, ki provzroča skrajno nesposobnost. Zastopstvo more trajati najdlje 6 mesecev. Po poteku tega roka stopijo v veljavo dočilli o namestitvi.« — Nato predde odesk v razpravo o oddelku V. o namestitvi. Sprejme se z večino glasov vladna stili-zacija čl. 36., ki se glasi:

»Kraljevo oblast vrši namestništvo I. ko je kralj mladoleten. 2. ako je radi duševne ali telesne nesposobnosti trajno zadržan, vršiti svojo oblast. O početku in prenehanju namestništva sklepa narodno predstavništvo s tajnim glasovanjem, ko spozna ministri, da je nastopil slučaj kraljeve nesposobnosti, sporoče to narodnemu predstavništvu skupno z mnenjem treh zdravnikov domačih medicinskih fakultet. Na isti način se postopa, ako gre za prestolonaslednika.«

Čl. 37. se glasi: »Namestništvo vladarja prevzame po pravu prestolonaslednik, ako je polnoleten. Ako ni polnoleten in ne more po načelih čl. 36. vršiti namestništvo kraljeve oblasti, voli narodno predstavništvo v skupni seji obeh domov tri kraljeve namestnike, ki se izvolijo za 4 leta. Po tem roku ali v slučaju, da se namestništvo mora podaljšati na najmanj leto dni, pride do ponovne volitve za eno leto in še treba dalje, na volitev za 4 leta. Namestniki morejo biti samo oni rojeni Srbi, Hrvati in Slovenci, državljani kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki imajo 45 let starosti in višjo izobrazbo prej, nego prevzamejo kraljevo oblast v svojo roko. Namestniki položijo pred narodnim predstavništvom, ki jih je izvolilo, prisego, da hočejo biti zvesti kralju in delati na podlagi ustave in zakonov. Čl. 38. (predlog poslanca dr. Dulibića) se glasi: »Ako eden izmed namestnikov oboli, vršita ostala dva namestnika oblast. Sprejet je bil nato čl. 39., ki se glasi: Za vzgojo mladoletnega kralja skrbje namestniki. Nadalje je bil sprejet čl. 40., ki se glasi: »Pred izvolitvijo namestnikov vrši ministerski svet na svojo odgovornost kraljevo oblast. Zatem je bil sprejet čl. 41., ki se glasi: »V slučaju smrti ali odstopa kralja nastopi prestolonaslednik, če je polnoleten, takoj vlado in izjavi to pred narodom ter v roku 10 dni položijo prisego predpisano po ustavi pred narodnim predstavništvom v skupni seji obeh domov. Ako je v tem času parlament razpuščen, se skliče stara narodna skupščina. Ta sklep je bil sprejet brez razprave z večino glasov. Čl. 42. se glasi: »Ako kralj ni ostavil ob svoji smrti potomstva ali če je kraljeva ob časi kraljeve smrti oseba, voli narodno predstavništvo namestništvo, ki vrši kraljevo oblast do poroitve. Vlada je dolžna, pred narodom obvestiti o tem narodno predstavništvo obenem z mnenjem treh zdravnikov domačih medicinskih fakultet o kraljevni nosečnosti. Isto velja za slučaj, ako umre prestolonaslednik ter mu ostane žena noseča. Ta člen je bil sprejet, kakor ga je predlagala vlada. Istotako je bil sprejet čl. 43. kakor ga je predlagala vlada in se glasi: »V slučaju, da ostane prestolonaslednik po določitih nstave brez naslednika, prevzame ministerski svet v svoje roke oblast in takoj skliče narodno predstavništvo na posebno zasedanje, da sklene o prestolonasledstvu. Čl. 44. je bil sprejet po vladnem predlogu in se glasi: »Civilna lista kralja se določa z zakonom. Z zakonom določena civilna lista se ne more zmanjšati brez dovoljenja kralja. Kraljevi namestniki dobivajo za čas vršitve svoje dolžnosti toliko, kolikor določi narodno predstavništvo pri volitvi. Nato je bil kratek odmor, nakaj se je pričela razprava o oddelku VI. Seja se je nato zaključila ob 12.30 ter se nadaljuje v torek ob 9. dopoldne.

Najnovejša poročila.

VPRASANJE KOROŠKE MEJE.

— d Dunaj, 28. februarja. Ker mirovna pogodba ne vsebuje nobene določbe o tem, kateri mednarodni razrešitveni odesk je poklican, izvesti razmejitve bivšega koroškega glasovalnega ozemlja proti Jugoslaviji, se je avstrijska zvezna vlada obrnila v tem zmislu potom svojega poslanstva v Parizu na veleposlaniško konferenco, da jo vpraša za mnenje. Veleposlaniška konferenca je, kakor sporoča njeno tajništvo z noto od 14. februarja, sklenila, poveriti razmejitve bivšega glasovalnega ozemlja oni komisiji, ki ima v zmislu § 48 mirovne pogodbe določiti meje na drugih ozemljih med Avstrijo in Jugoslavijo. Z ozirom na to bo avstrijska vlada razširila funkcijo svojega delegata v avstrijsko - jugoslovenskem razmejitvenem odsoku, majorja Edvarda Steyrrera, tudi na koroško mejno črto. V svrhu čuvanja interesov dežele Koroške se mu prideli poseben podkomisar.

PRAŠKI VELESEJEM.

— d Praga, 28. februarja. Drugi praški vzorčni velesejem je bil odprt danes dopoldne v prisotnosti članov vlade, oficialnih odličnjakov, diplomatskega zbora ter zastopnikov trgovine in industrije. Ministerski predsednik Černy je pozdravil velesejem kot velevažno narodno gospodarsko podjetje, katerega razvoj gre roko v roki s konsolidiranjem gospodarskih razmer na Češkoslovaškem. Udeležba inozemcev na drugem velesejmu je znatnejša kakor na prvem. Vlada dela na izpopolnitvev paroplovnih in železniških zvez, zboljšuje poštni.

brzojavni in telefonski promet in pripravila moderne carinske tarife. Nič manj važna ni ohranitev produkcije in možnost prodaje. Nahajamo se v dobi, ko zapuščamo vojno gospodarstvo ter se polagamo vračamo v mirovne razmere. Čas neupravljenih dobičkov potom konjunktura je prenehal. Močna, zdrava gospodarska organizacija bo odstranila elemente, ki so izkoriščali položaj ter se bodo pri produkciji in trgovini zopet uveljavili zmožnost, pridnosti in delo. V to prispeva tudi praški velesejem s tem, da dokazuje, da morejo privedi do trajnih uspehov le solidni, dobri produkti in pa solidna trgovina.

PRISILNE ODREDBE PROTI NEMCIJI.

— d Pariz, 28. februarja. Prisilne odredbe, katere je izdelal maršal Foch, da se primora Nemčija, da sprejme antantne predloge v obnovenem vprašanju, bodo baše segale daleko preko zasedbe ruhrskega ozemlja.

ATENTAT NA NEMŠKEGA CESARJA?

— London, 27. februarja. »Times« poroča iz Doorna, da so trije nemški mladeniči neopazni prispeli v grad in hoteli nemudoma govoriti s cesarjem. Aretirali so jih in preiskali. Pri enem so našli nabit revolver. Sodi se, da je imel namen streljati na cesarja.

Glavni urednik:

Rasto Pustoslavšek.

Odgovorni urednik:

Božidar Vodeb.

Velika fina stenska ura

se proda Polzve se v Cerkveni ul. 5. pritličje, levo. 1534

Proda se 4 leten dobro uvožen konj križanec arabske pasme, svetlorjav, 160 cm visok in 15 mesecev stara junica, ljubimodske pasme. I. MALI, Ljubljana, Stara pot 9. 1486

Jičem suho, svetlo skladišče

ali podoben prostor, pripraven za delavnico kjer bi se nahajal dimnik. Reflektira se samo na pritličje. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 142

Proda se hiša

na glavnem trgu v prijaznem mestu na Goréniskem, obstoječa iz 5 sob, 2 kleti, skladišča in stanskih prostorov. V njej se je nahajala že pred leti trgovina in pivnica. V hiši je vodovod in električna razsvetljava. Naslov pove upr. Slovenskega Naroda. 1453

Proda se niža

na Vodovodni cesti. Polzve se: Ivan Čibel, Vodovodna cesta 179. 1445

Išče se elektromotor

z napetostjo 120 volt in pet konjskih sil za vrtilni tok. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 1462

Slike kralja Petra

v velikosti 47x65 cm priporoča Narodna knjižarna v Ljubljani. Cena K 24.—

Večje posestvo s 6 in pol orali najlepem zdravem kraju blizu železnice, se z vsem inventarjem radi boleznijo ugodno proda ali tudi zamenja za manjšo hišo z zdravim krajem. — Pojasnila pri Ivanc. Ljubljana, Kofarova ul. 12. 1206

Stroj za drobljenje čreša

skoraj nov, se proda. 4.000 komadov dobrih jutilnih vret za žito na prodaj po ceni 19 K komad, vzroci na zahtevo.

10 metrskih stotov odpadkov mehke jete, za snajenje strojev za ceno 900 K, metriki stot.

Komplet. oprava za izdelovanje soda-vnde in pokalice, cela oprava, skoraj nova je na prodaj.

Majhen bencinov motor 3 HP na prodaj. Emerik Ruško, trgovec, Zalec. 1536

Dama išče dobro brato, ako mogoče sobo ali stanovanje s postrežbo in vsi nekaj družabne zaslombe pri finiši rodbini. Ponudbe pod 1921/1439* na upravo Slov. Naroda. 1439

Proda se dobro ohranjen mizarski skrinbenik z vsem orodjem po zmerni ceni. Vpraša se: Sv. Petra c. 39, pritličje levo. 1447

Šepo vinogradiško posestvo

na Spod. Stariškem, blizu železnice, z gospodsko hišo, vinčarjijo, 3 orali vinograde, 8 orali sadonosnika s travnikom in njivo, 2 orala gozda, z inventarjem ali brez njega, skupna cena okoli 70.000 dinarjev, prav pripraven za ljudi, ki bi obdelovali sami, je na prodaj. Naslov pove upravnistvo Slov. Naroda. 1446

Izborne Heidegger citre se za 700 K prodajo. Vprašati med 12.—2. in od 6. zvečer naprej v Kolizeju vrata št. 49. 1505

Prodaja in nakup posestev. Posojila. — Irgovske izravnavave. Ameriške zadeve. Gospodarska pisarna Dr. Iv. Černe, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6, tel. 37. 1224

Išče se magister farmacije za Slo- venijo. Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 1175

Proda se 23 m² hrastovo- vega lesa, ki leži v Mesnem logu za viško cerkvi in gozdi ki leži v Sred. Osmeljnih v meri 82 arov, star koleselj, 2 kadl trdega lesa po 9 hl. Polzve se: L. Lenč, Savlje štev. 17 pri Ljubljani. 1491

Lepa trgovska oprava iz hrastovega lesa, pripravna za trgovino s čevlji, čerčilo, drogerijo itd., se po ugodni ceni proda. Več se polzve pri tvrdki Sarc, Selesbergova ul. 1466

Stanovanje.

Gospa išče nememblovano mesečno sobo če možno s porabo kuhinje ali tudi brez nje, Ponudbe pod 1503* na upravo Slov. Naroda. 1503

Vrelci mineralnih voda

v neki najlepši pokrajini Slovenije, v polnem obratu (letna produkcija milijon litrov), pripravno za moderno zdravilišče nazivno napreda. Vprašanja pod "Zlati vrelci" na Anon. zav. DRAGO BESEJAK, Ljubljana. 1418

Radi preselitve napredaj

nova dvonadstropna hiša z 9 strankami, vrt, klet, pripravna za vinsko trgovino, dvorišče, stanovanje takoj prosto. An. zavod Dr. Beseljak, Ljubljana. 1417

Lasne mrežice

enostavne in dvojne, barvo za lase "Nisoli", zobno kremo "Kalodont", ter gledalske šminke v garniturah in "Mastix" priložna. Anon. zav. Sirmoli. Ljubljana, Pod Trnovo 1. 1528

Stavbeniki!

2 mešala za beton, zmešata po 10 m³ betona dnevno; več modelov za betonske cevi in 1 stavbeno sesalno, premer cevi 7 cm odda Obrtna centrala, Ljubljana, Pražakova ul. 2. 1492

Josip Zadnikar
Iva Zadnikar roj. Zorc
poročena 1. marca 1921.

Ljubljana Novo mesto

Oprava ledilne sobe in stenski obe- šalniki se proda. Gospodarska cesta 1. II. nadstropje, levo. 1521

Sprejme se stenografija - strojepiska s prakso.

Ponudbe na Tourist-Office, Ljubljana, Dunajska cesta 18. 1520

Ker nužno potrebujem denar,

prodam dve dobro ohranjeni ha moniki eno za K 5.000, eno za K 6.000, po možnosti tudi ceneje. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 1519

Madonna v lepem okvirju

slika in 2 leti sliki (primorski pokrajini) se ceno prodajo. Ogleda se dnevno od 3.—4. Resljeva c. 24. desno. 1518

Iščem mesečno sobo event.

s hrano. Ponudbe pod "Hrana s hrano" na upravo Slovenskega Naroda. 152

Proda se hiša št. 75 na Sv. Petra cesti. Ponudbe na Josip Vidmar, Pred škočijo 19. 1522

Ženitna ponudba!

Gospodična srednjih let, s 50.000 K gotovine, se želi sroznati v svrhu možitve z boljšim soltadnim gospodom od 38 do 45 let Resne neanonimne ponudbe s sliko je poslati pod "Nada 1523" na upravo Slov. Naroda. 1523

Kupim žensko kolo.

Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 1511

Prodajalka, prvovrstna moč

za damsko modno trgovino, se takoj preime. Ponudbe pod "Prvovrstna moč 1533" na upravo Slov. Naroda. 1533

Mlad neženjen lastnik išče stano-

vanje. Ponudbe pod "D. A. P. 1535" na upravnistvo Slovenskega Naroda. 1515

Kupi se za takoj vagon smrekovih hlodov franko vagon postaje dolenske proge. Ponudbe pod "Dolenski les 1575" na upravnistvo Slov. Naroda

Stare moške bravate

(semovence) preureja v še trajno uporabo. Po naročilu dela tudi nove. J. Borštnar, Sp. Šiška, Slovenska c. 236 (poleg polik. sravnice.) 1525

Stare klobuke

in slamičke, damske in moške, sprejema in barvanje, čiščenje, zveplanje in moderno formanje. J. Stemberger, Dunajska cesta 9/II., dvorišče. 1529

2 parcell v Ljubljani,

priljavni za vrt, stavbišče ali skladišče se prodasta skupaj ali posamezno. Ponudbe pod "R. 59" na Anončni zavod DRAGO BESEJAK, Ljubljana. 1530

1.500 K nagrade

onemu, ki pove, kje se nahaja rjav čistokrven srednjeveliki pes tičar z zastavo rano na levem oku. Pogreša se od 5. februarja. Obvestila pod "Kopains novrnjena" na Anončno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana. 1517

KUPIM

hišo z vrtom. Najmanj 5 sob, v najbližji okolici Ljubljane. Cena postranska stvar. — Ponudbe na Anonč. zav. Dr. Beseljak, Ljubljana. 1477

Stanovanje

v Ljubljani ali bližnji okolici, obstoječe iz kuhinje, dveh ali treh sob, se išče. Dobra nagrada in dobro plačilo za namčeno. Ponudbe na anončno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana. 1474

Vsled opustitve trgovine

se proda lepa trgovska oprava za specialno trgovino kakor tudi različno specialsko in kolonialno blago po izjemnih cenah.

Ogleda se pri Jos. Fabiani v Ljubljani, Prošernova ul. 54. 1359

Moderne opreme za kopalne sobe

lajsonni klozeti,

umivalnik, kopalne peči, omijitranebanje in litoga železa. Takojšnja dobava s izvornico. Volika zaloga.

Leopold Blau & Co. Ges. m. b. H. Wien II. Aupernbrückengasse 5. Izvoz na vse strani sveta. Brz.: Leblauco.

Naprodaj:

2 omari, kredenca z marmorjem, raztezna miza, damska pisalna miza, miza za citre z rezonančno, ameriške citre s samoučno šolo in notami, plin. likalnik, in kuharlik žel. otr. postelja, fino lakirana z modroci, 2 sliki (Madonni), 2 žanrski sliki, opremljena omara z domačo lekarnico, modroc, 6 registratorjev za fakture, Richterjeva omara z gradilnimi kamenčki, dve stolički (Stockerl), korito za pranje, zaslonilo k peči, elegantno lakirano, različni servisi in steklenina, stroj za kavo Mocca. Ljubljana, Sv. Florijana ulica 19/I. nadstr. Ogled od 9.—16.

Razstava

Damskih slamičkov v torek, 1. sredo 2., in četrtek 3. t. m. v Mariboru Hotel Union, v petek, 4. in soboto, 5. t. m. v Celju Hotel Evropa. — Najnovejši ino- zenski modeli. —

RAZPRODAJA DUNAJSKIH IN PARIŠKIH DAMSKIH SLAMNIKOV V SLOVENJEMGRADCU ŠTEV. 151 DO SOBOTE 5. MARCA ZVEČER

Prodajem ili iznajmljujem

tvornicu, uređenu za svu stolarsku (mizarsko) radnju pilanu, (žago) ciglanu, uređjen posjed 116 rali — uređjena graščina. Graščina "Blagovna", pošta št. Juri ob juž. žel., Slovenija.

F. & E. Remšgar
sodobnikarstvo in pleskarstvo
Kolodvorska ul. 18. LJUBLJANA Copova cesta 10.
Specijalna tvrdka za slaganje lesa, kakor tudi za najmodernejše silkanje sob.

VINO najbolje vrste samo pri tvrdki
Tomasović i Visković
Zagreb, Palmotičeva ul. 22.
Zahtevajte specialne ponudbe osobito za dalmatinsko, banatsko, sremsko in vilanjsko vino.

Banka Popper, Rosenberg & Co.,
Graz, Komistonski Devolne centrale Joanneumring 9, Schmidgasse 40.
Telefon št. 4393 Brzjavci: Bankkompanie,
preskrbuje izplačila v Avstriji, Češkoslovaški in Madžarski po najugodnejših dnevnih kurzih.
Valute se prevzemljejo po najboljših cenah. 1526

Obrtna banka v Ljubljani
Kongresni trg 4.
Ljubljana, meseca marca 1921.

Vabilo na podpisovanje delnic.
II. emisija delnic.

Upoklevanje ugoden razvoj Obrtne banke v Ljubljani, stalno naraščanje vlog in kreditov ter potrebno po lastnih sredstvih je sklenil upravni svet Obrtne banke v Ljubljani glasom sklepa izrednega občnega zbora z dne 12. svečana 1921 provesti zvišanje delniške glavnice od K 2.000.000— na

K 5.000.000—

z izdajo novih 15.000 delnic po nominalu K 200— s pravico do čistega dobička v letu 1921 pod sledečimi pogoji:

- 1.) Starim delničarjem pripade opcijska pravica in sicer na vsako staro delnico po ena nova delnica po kurzu K 200— pristevši za stroške in obresti K 40— za komad. Začasno potrdilo delnic I. emisije se ima pri podpisovanju predložiti.
- 2.) Ostalih 5000 delnic je na razpolago delničarjem oziroma novim subskribentom po tečaju K 220— pristevši K 40— za obresti in stroške za vsako delnico.
- 3.) Podpisovanje delnic traja od 1. marca do 31. marca 1921. Delničarji, ki v tem roku ne izvrše pravice opcije, izgube to pravico. Istočasno s podpisovanjem delnic je treba tudi polno plačati odpadajoči znesek.
- 4.) Kurzni dubček, ki nastane iz izdaje novih delnic, se po odbitku vseh stroškov obresti in prisvojnih pripise rezervnemu zakladu.
- 5.) Pravico do repartitije si pridružuje upravni svet in se za nedodeljene delnice vplačani zneski vrnejo s 4/10 obr. stl.
- 6.) Za uspeh te emisije jamči poseben sindikat.

Subskripcijske prijave sprejemajo že sedaj: Obrtna banka v Ljubljani, dalje Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani in njene podružnice v Celju, Mariboru, Ptuj in Brezicah, ter Prva hrvaška obrtna banka v Zagrebu.

Upravni svet Obrtne banke v Ljubljani.

Potrji neizmerne žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem pretužno vest da je naš iskrenoljubljeni soprog, oče in brat, gospod

Franc Meško
nadužitelj

v torek, dne 1. marca 1921 ob 4. uri zjutraj v 55. letu starosti po daljši mukopolni boleznimi mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega, preblagega pokojnika bo v četrtek, dne 3. marca ob 4. uri popoldne iz Zidnega mosta na pokopališče v Sirje.

Preblagemu pokojniku bodi ohranjen prijazen spomin!

Zidani mest, dne 1. marca 1921.

Marija Meško, soproga. — Frano, Ika, Milan, otroci. — Ana Nerač, Mariča Meško, sestre. — rodbina Podobnik.

Zahvala.

Povodni smrti naša presrečno ljubljena, nepozabna mamica, sestre in tete, gospe

Franje Velikonja

se tens potom najtopleje zahvaljujemo za mnogobrojne dokaze iskrenega sočutja v njeni dolgotrajni mučni bolezni. Presrečna hvala tudi vsem, ki so jo spremlili tako mnogoštevilno na njen zadnji poti.

Ljubljana, 28. svečana 1921.

Zaljubljeni ostali.

RAZGLAS.**Oddaja popravka šolskega poslopja na Vinici.**

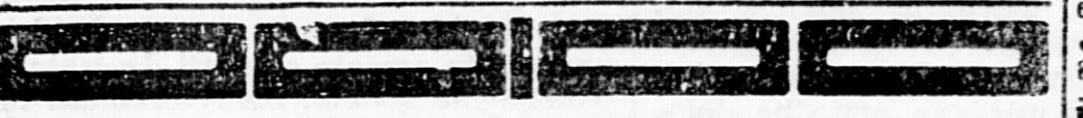
Na podlagi inženirskega proračuna K 90.000— ki leži na vpogled pri okrajnem šolskem svetu v Črnomlju in pri obč. uradu na Vinici, se razpisuje konkurenčna oddaja do dne

1. aprila 1921.

Povzetniki naj svoje ponudbe v zaprtih kuvertah do tega dne predložijo obč. uradu na Vinici.

Občinski urad na Vinici,

dne 27. februarja 1921.

Natiečaj.

Direktoji državnih železnic u Sarajevu potreban je jedan inženjer kemičar za ispitivanje željezničkih materijala.

Natjecati se mogu samo absolventi tehničkog fakulteta, koji poznaju srpsko-hrvatski jezik. Prednost imaju oni, koji su već bili u praksi a osobito vršili ispitivanje željezničkih materijalija.

Natjecatelji bez prakse se namještaju u X. činovnom razredu, a drugi prema praksi počam sa IX. čin. razredom sa svim sistemiziranim berivima i to jednu godinu provizorno, a kada se pokažu sposobnim za službu, definitivno.

Molbi treba da prilože:

- 1.) svjedodžbe o svršenim naukama,
- 2.) domovnicu ili koji drugi dokument, koji može pravovrijedno dokazati, da su pripadnici kraljevine S. H. S.,
- 3.) liječničku svjedodžbu,
- 4.) svjedodžbu moralnog ponašanja od nadležne političke oblasti.

Propisno biljegovane molbe imaju se da upute direkaciji državnih željeznica u Sarajevu najkasnije do 15. aprila 1921.

